

ghy Sára: „*Álommá zsongul a tücsökzene*” - Szabó Lőrinc betegségei (Miskolci Egyetem - Szabó Lőrinc Füzetek 7.) és *Szele Bálint: Jean Monnet, Európa atyja* (Csokonai Kiadó) című köteteket.

A kiemelkedő ünnepi esemény az örmény származású professzor emeritus köszöntő beszédével zárult.

Kabdebó Lóránt: Budapesten született 1936-ban. 1990 óta az irodalom- tudomány doktora. A Miskolci Egyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszéke egyetemi tanára. A modern magyar költészet történet egyik kiemelkedő kutatója. Széles filológiai alapozású kutatásai utóbb nemcsak a Szabó Lőrinc-kutatás kérdéseit változtatták meg termékenyen, hanem vezetésével számos fiatal kutató is elkötelezte magát a modern irodalmi kánon megújítása mellett. Tudományszervező munkássága az utóbbi években nemcsak egy új bölcsészkar létesítésére összpontosult, hanem olyan publikációs gyakorlat kiépítésére is, amely vezető fórumokon juttatta szóhoz a szakmai utánpótlás legjobbjait. Több önálló kötete jelent meg, forráskiadásainak, tanulmányainak száma is jelentős.

Frigyesy Ágnes

* * *

Anahit Simonján

Egy örmény zarándokútja Erdélybe

Amikor először 2006. februárjában Dr. Issekutz Saroltától, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnökszövegétől meghívást kaptam, hogy tiszteletbeli vendégként vegyek részt 2006. augusztus 22. és 29. között tervezett erdélyi útjukon, melynek céljával az erdélyi magyar és örmény települések, valamint műemlékek felkeresését tűzték ki, még alig mertem elhinni, hogy végre megvalósulhat régi álmom, és ellátogathatok azokra a helyekre, amelyekről moszkvai egyetemistaként a magyar nyelvet, illetve az erdélyi örmény kultúrát tanulmányozva már hallottam, de eddig csak könyvekből olvashattam róluk.

Reményem, hogy Erdélybe utazhatok, már-már szertefoszlni látszott, hiszen egy hónapig szinte hiába vártam a magyar vízumot (a romániai vízumot néhány nap alatt sikerült beszereznem), de szerencsére még időben megérkezett ez is. Az Örmény Köztársaság Kulturális Minisztériuma is örömmel fogadta, és támogatta utamat, hiszen ezen erdélyi út alkalmával lehetőség nyílt arra, hogy a ma Magyarországon és Erdélyben élő örmény származású emberekkel találkozzam és hírt hozzak róluk. A magyar-román határon átlépve, és néhány magyar településen átutazva, még mindig nem tudtam elhinni, hogy valóban Erdélyben járok. Amikor azonban a gyergyószentmiklósi templomban az idős Mária néni, a templom gondnoka meghitt hangulatban kezdett mesélni az örmény családkról, a templomban évszázadok óta tartott misék rendjéről, melyek végén az örmény szent szavakkal, „Hanun hor ev vordvo jev hogvujn szrbo” vetnek keresztet, akkor hittem el igazán, hogy egyik legnagyobb álmom megvalósult, és e híres erdélyi örmény műemlék előtt hajthatok fejet. Könnyeimet nem tudtam elfojtani.

Az utána következő napokon is számos megható élményben volt részem Szamosújváron az örmény katolikus plébánián, ahol találkozhattam *Szakács Endre* plébánossal, és megnézhettem az örmény katolikus főtemplomot, majd Csíkszépvízen és Kolozsváron, ahol örmény családok találkozóján vehettem részt, és új ismeretségeket köthettem. Székelyudvarhelyen nagy meglepetés várt engem: megismerhettem *Aram Bodurjan* fiatal zenetanárt, akinek nagyapjának testvére, *Mkörtics Bodurjan*, híres örmény főpap volt, sírja Ecsmiadzinban, az Örmény Apostoli Egyház székhelyén áll. Most e sorokat írva is könnyeimmel küszködöm.

A szép emlékekből egy erős érzés született: a megismert embereken és műemlékeken keresztül egy új világ nyílt meg előttem, amely korábban szinte elképzelhetetlen és megfoghatatlan volt számomra. Egy biztos, mindezen találkozásokról és ismeretségekről egész könyvet lehetne írni.

Egy kicsit magáról az útról is szeretnék néhány szót szólni. Az erdélyi út, amely az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület 10. jubileumi útja volt, a Honismereti Műhely nevet viselte. Történelmi, kulturális és népi ismeretekkel egyaránt gazdagodtunk. Kicsit úgy éreztem, hogy ez az utazás a magyar és örmény származású magyarok zarándokútja volt őseink földjére. Az utazás hagyományosan magyar pálinkával való koccintással kezdődött, de az idei útra Örményországból érkezett lavas (örmény lepénykenyér), szőlő és őszibarack is csatlakozott. Számomra nagyon-nagy újdonság volt, hogy minden helyen a csoportból valaki az adott községhez vagy műemlékhez fűződő verset vagy éneket adott elő, és a híres emberekről is megemlékeztünk.

Csoportvezetőnk, *Dr. Szarka György*, oly sok és érdekes ismeretet adott át, amelyet könyvekből nem is lehetett volna elolvasni, hogy igazi „járó enciklopédiának” nevezhetnénk. Az utazás közben pedig a 44

útítárs saját élettapasztalatait osztotta meg egymással. Egy szóval, számomra minden tekintetben valódi műhely volt ez az út.

Mindenki szemében szomorúságot és fájdalmat láttam az elvesztett haza iránt. Láttam azt is, hogy mindenki mélyen ismeri saját népének történelmét és kultúráját. Fejemben pedig az út során állandóan párhuzamba került az örmény nép sorsa a magyar nép sorsával. Erdélyt járva újra és újra felidéződtek előttem a Törökországban maradt örmény községek, kolostorok az Araráttal és a Van-tóval együtt.

A külföldön élő magyarok az örmény diaszpórákhoz hasonlóan mindennapi harcot folytatnak nyelvükért, kultúrájukért és nemzeti öntudatukért.

Hosszan lehetne még írni erről a különleges útról. Szeretném külön köszönetemet kifejezni Dr. Issekutz Saroltának, aki révén megvalósulhatott az álmom, hogy Erdélybe utazhattam, továbbá nagy hálával emlékszem utastársaimra, akik az egész út során nagy szeretettel vettek körül, öleltek és figyeltek rám. Snorhakalutjun Dzsánok.

(A szerző Jerevánban az Örmény-Magyar Baráti Társaság elnökösszonya)

* * *

Daczó Dénes

Jubiláló örmény családok

Háromnapos jubileumi örmény napokat szervezett a Csíkkörzeti Magyar-Örmény Szentháromság Alapítvány, a Budapesti XV. kerületi Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat és a Miskolci Örmény Kisebbségi Önkormányzat. A rendezvény fénypontjaként a csíkszépvízi örmény katolikus templomban ünnepi szentmisén vettek részt az örmény családok. Jelen volt *Dr. Jakubinyi György* gyulafehérvári római katolikus érsek, erdélyi örmény katolikus apostoli kormányzó.

A szentmise végén Csíkszépvíz szülöttének, *dr. Fejér Gerő* kanonoknak állítottak emléktáblát az egykori örménykatolikus plébánia homlokzatán - a kanonok ebben az épületben töltötte utolsó éveit. A katolikus lexikon adatai szerint Fejér Gerő 1869 január 1-én született, 1891 júliusában szentelték pappá. Fejér Gerőnek versei jelentek meg az *Arménia* és a *Közművelődés* folyóiratokban, továbbá gyulafehérvári székesegyházi kanonokként alapítványt hozott létre a gyermekek és a szegények megsegítésére.

A csíkszépvízi ünnepség keretében tartották az örmény családok tizedik találkozóját is, amelyen közel kétszázan vettek részt. *Ajtony Gábor*, a Csíkkörzeti Magyar-Örmény Szentháromság Alapítvány elnöke lapunknak elmondta: ennek célja, hogy az Erdélyben szétszórta élő örmény családok legalább évente egyszer találkozzanak, ahol gondolatokat cserélhetnek, további ismeretségeket köthetnek egymással, barátságok szövődhetnek. A találkozó állandó résztvevője a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat. „Amikor megalakultak Budapesten a kisebbségi önkormányzatok, az volt az első teendőnk, hogy eljöttünk azokra a településekre, ahonnan a kerületünkben élő örmények származnak, és ekkor döntöttük el, hogy ilyen családi találkozókat szervezünk. Nekünk nagyon fontos a család, mindennek az alapja. Sokan elmesélték, hogy itt találkoznak egy évben egyszer egymással, örömmel jönnek. Ez lelkesít minket, hogy minden évben megismételjük” - számolt be lapunknak *Zárug Katalin*, a kisebbségi önkormányzat tagja.

Ajtony Gábortól ugyanakkor megtudtuk: a nagy örmény közösségek - ilyen volt Szépvíz, Erzsébetváros - nagyon elnéptelenedtek, ezért is fontos a kis közösség számára az állandó kapcsolattartás.

(Megjelent a Csiki Hírlap 2006 augusztus 28-i számában)

* * *

„A nevetés félelmetesebb fegyver, mint a kard.”

(Lina Wertmüller)

„A nevetés beszéd szavak nélkül.”

(Ókori kínai mondás)

* * *